

Σεμινάριο με θέμα:
«Παίζω και Μαθαίνω – Μουσειοπαιδαγωγικά προγράμματα»
31 Μαρτίου 2012, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης,
Λεωφόρος Σοφοκλή Βενιζέλου, κόλπος Δερματά – Λιμάνι Ηρακλείου
(10:00 – 15:00)

Στόχος σεμιναρίου: Η γνωριμία με μεθόδους, τεχνικές, και πρακτικές που αξιοποιούνται στη δημιουργία ενός μουσειοπαιδαγωγικού προγράμματος.

Απευθύνεται σε: Όλους τους επαγγελματίες και τους φορείς (προσωπικό μουσείων και άλλων υπηρεσιών, εκπαιδευτικοί, φοιτητές, εθελοντές, ασχολούμενοι με εικαστικές και υποκριτικές τέχνες κ.α) που ενδιαφέρονται, απασχολούνται ή θα απασχοληθούν με τη μουσειακή αγωγή.

Πρόγραμμα:

10:00 – 10:15: Προσέλευση συμμετεχόντων

10:15 – 12:15: «Μουσείο και Εκπαίδευση», Ε. Στεφάνου

Η συγκεκριμένη θεματική ενότητα του σεμιναρίου αφορά τη μουσειακή εκπαίδευση και χωρίζεται σε τέσσερα μέρη:

Στο πρώτο μέρος επιχειρείται μία σύντομη θεωρητική προσέγγιση του πεδίου της Μουσειοπαιδαγωγικής, καθώς και η ανάλυση βασικών όρων που αφορούν στο γνωστικό αντικείμενο.

Στο δεύτερο μέρος συζητούνται βασικές παιδαγωγικές θεωρίες, απαραίτητες στη διαδικασία σχεδιασμού εκπαιδευτικών προγραμμάτων, που αφορούν στη σύνδεση μουσείου-σχολείου και παιχνιδιού-μάθησης.

Το τρίτο μέρος επικεντρώνεται στη μεθοδολογία σχεδιασμού, στη στοχοθεσία, και στα συνήθη λάθη που γίνονται κατά τη διαδικασία ορισμού των στόχων ενός εκπαιδευτικού προγράμματος.

Το τέταρτο μέρος συζητά βασικές κατηγορίες πιθανού κοινού επισκεπτών με βάση τον ηλικιακό διαχωρισμό αλλά και τις ανάγκες τις κάθε ομάδας.

Η θεωρητική προσέγγιση θα συμπληρωθεί με πρακτικές ασκήσεις. Στους συμμετέχοντες θα δοθεί σχετική βιβλιογραφία, ελληνόγλωσση και ξενόγλωσση, καθώς και διαδικτυακοί τόποι με μουσειακό εκπαιδευτικό υλικό.

Εισηγήτρια: **Ελένη Στεφάνου**, Αρχαιολόγος - Μουσειολόγος, Διδάσκουσα με το ΠΔ 407/80, Μουσειοπαιδαγωγική & Μουσειολογία, Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Ρόδος.

Η κα Στεφάνου είναι πτυχιούχος του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, με ειδίκευση στην Αρχαιολογία.

Εκπόνησε μεταπτυχιακές σπουδές στην Ενάλεια Αρχαιολογία στο Πανεπιστήμιο του Southampton, ερευνώντας ζητήματα προβολής του ναυτικού παρελθόντος στα ναυτικά μουσεία της Ελλάδας. Η διδακτορική της διατριβή «Aspects of Identity and Nationhood: Commemorating, Representing, and Replicating the Greek Maritime Past», εκπονήθηκε με υποτροφία του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών (IKY) στο Πανεπιστήμιο του Southampton, και ερευνά τη σχέση ναυτικής κληρονομιάς και εθνικής ταυτότητας, όπως αυτή προκύπτει από την αναπαράσταση και αναβίωση του ναυτικού παρελθόντος σε μουσεία και τελετές μνήμης.

Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα αφορούν στις ιδεολογικές χρήσεις του παρελθόντος στο παρόν, όπως αυτές διαμορφώνονται μέσω των μουσειακών και πολιτιστικών αναπαραστάσεων, της διαχείρισης της ιστορικής μνήμης, και της εκπαίδευσης, δηλαδή μέσω πεδίων που αποτελούν τους κατ' εξοχήν διαύλους διαμόρφωσης μιας σχέσης οικειότητας ποικίλων κοινωνικών ομάδων με το παρελθόν.

Διδακτικά Αντικείμενα: Μουσειοπαιδαγωγική και Μουσειολογία, Διαχείριση Πολιτιστικής Κληρονομιάς.

12:15 – 12:30: Διάλειμμα για καφέ

12:30 – 13:45: «Παίζω και μαθαίνω μέσα στα μουσεία κατά την πρωτοσχολική και προσχολική ηλικία», Β. Λίπα

Η εισήγηση επικεντρώνει στις βασικές αρχές δημιουργίας και εμπύχωσης των μουσειοπαιδαγωγικών προγραμμάτων που μπορούν να εξοικειώσουν τα παιδιά με την πολιτιστική μας κληρονομιά, το περιβάλλον και την ιστορία του. Βασίζεται σε μια πρωτοποριακή εκπαιδευτική μέθοδο με παιχνίδια και βιωματικές δραστηριότητες που ακολουθούν τη μεθοδολογία της άτυπης μάθησης, της εμπνευστικής διδασκαλίας και της παιδαγωγικής του ελεύθερου χρόνου. Επίσης, στο πλαίσιο του σεμιναρίου θα δοθούν κατευθυντήριες οδηγίες για τη δημιουργία και χρήση μιας μουσειοσκευής που μπορεί να αποτελέσει δανειστικό υλικό για σχολεία και άλλους εκπαιδευτικούς οργανισμούς ή φορείς, αλλά που να χρησιμοποιηθεί και κατά τη διάρκεια και των εκπαιδευτικών προγραμμάτων στο μουσειακό χώρο. Έμφαση θα δοθεί στις δυνατότητες προσέγγισης της προσχολικής και πρωτοσχολικής ηλικίας, καθώς η ευαίσθητη αυτή ηλικιακή ομάδα αποτελεί πλέον μια σημαντική κατηγορία κοινού των μουσείων, αφού αποτελεί πλέον συνήθη πρακτική των βρεφονηπιακών σταθμών και των νηπιαγωγείων η επίσκεψη στο μουσείο. Η αναγνώριση της ιδιαιτερότητάς της, η διευκόλυνση της μαθησιακής διαδικασίας με βάση αυτές, ο σχεδιασμός και η υλοποίηση ειδικών μουσειοπαιδαγωγικών προγραμμάτων που να συμβάλουν

στην ανάπτυξη των παιδιών και στην ευρύτερη καλλιέργεια του κοινού, αποτελεί στόχο του σεμιναρίου, ώστε να αποφεύγονται οι απλές επισκέψεις στο μουσειακό χώρο.

Εισηγήτρια: Βάσω Λίπα, Διδάκτορας τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας Πανεπιστημίου Κρήτης, Δημιουργός και Εμπυχώτρια εκπαιδευτικών προγραμμάτων.

Το Διδακτορικό (2010) και το μεταπτυχιακό δίπλωμα ειδίκευσης της κας Λίπα (2001) προσεγγίζουν διεπιστημονικά την πολιτιστική μας κληρονομιά μέσα από τις νέες τεχνολογίες. Η κα Λίπα συμμετέχει επί σειρά ετών σε συνέδρια, σεμινάρια, ημερίδες, συμπόσια, ανασκαφές κλπ. Εργάζεται στο Πανεπιστήμιο Κρήτης από το 2002 μέχρι σήμερα ως διδάσκουσα και ως συνεργάτης (Φιλοσοφική Σχολή, Τμήμα Ιστορίας-Αρχαιολογίας και Σχολή Επιστημών Αγωγής, Διδασκαλείο Π.Τ.Π.Ε). Έχει εργαστεί, επίσης, σε άλλους οργανισμούς/φορείς, δημόσιους και ιδιωτικούς, όπως Εφορίες Αρχαιοτήτων, ΝΕΛΕ κλπ. Το 2009 δημιούργησε τη ΜΟΥΣΑ με στόχο την παροχή υπηρεσιών εκπαιδευτικής καινοτομίας στο χώρο του πολιτισμού, της τέχνης και της εκπαίδευσης. Μερικές από τις δράσεις της είναι η δημιουργία και η εμπύχωση προγραμμάτων πολιτιστικής εκπαίδευσης για παιδιά στη δημόσια και ιδιωτική εκπαίδευση όλων των βαθμίδων, σε εκπολιτιστικούς συλλόγους, σε πολιτιστικά κέντρα, κέντρα βιωματικής εκπαίδευσης και θερινών δραστηριοτήτων. Μέρος των δραστηριοτήτων της αποτελεί και η μελέτη και η υλοποίηση μουσειοπαιδαγωγικών προγραμμάτων, δράσεων και μουσειοσκευών για μουσεία και χώρους πολιτισμού, καθώς και η εμπύχωσή τους σε μουσειακούς και αρχαιολογικούς χώρους, χώρους συλλογικής μνήμης και πολιτιστικής κληρονομιάς. Με βάση τις σπουδές και την προαναφερθείσα επαγγελματική της εμπειρία συμμετέχει ως επιμορφώτρια σε σεμινάρια και ποικίλα επιμορφωτικά προγράμματα για επαγγελματίες όλων των επιπέδων του χώρου της πολιτιστικής κληρονομιάς, εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων, επαγγελματίες πολιτισμικού προϊόντος, επαγγελματίες επιστημονικής εκλαΐκευσης κλπ.

13:45 – 14:00: Διάλειμμα για καφέ

14:00 – 15:00: Ψηφιακή περιήγηση σε εκπαιδευτικές εφαρμογές μουσείων και ερευνητικών φορέων.

Ερωτήσεις - Συζήτηση